

„Edinost“

ha ja enkrat na dan, razen nedelj in
ratnikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na us-
lobo brez priložene naročnine se uprava
ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
samerne številke po 6 stotink (3 nvč.);
vven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglašaj

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom
Poslana, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglašaji itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

O agrarnem vprašanju v Bosni pa Hercegovini.

II.

Rekli smo, da je naredba avstrijske de-
želne vlade od 18. junija 1880. izpremenila
turški zakon s tem, da po tej naredbi se
tretjina gospodarju ali zemljiščnemu posest-
niku odmerja jedino na podstavi desetine
(davčne), in da ta izprememba je provzročila
hudo zlo med krščanskimi kmeti, ki nimajo
svoje zemlje in obdelujejo le zemljo drugih,
kakor n. pr. današnji koloni v primorski
Furlaniji.

Po tej novi naredbi ni potreba gospo-
darju, da bi hodil na polje, da bi prevzemal
dejanjsko tretjino, temveč hodi na davkarijo,
plača 40 novčičev za kolek, in za to mu dajo
izvleček iz desetinskega registra najemnikovega
(kmetovega), in po izpisku določi in zahteva
on od kmeta svojo tretjino. Takemu izraču-
njenju se ne more kmet upirati, ker ima
pravno veljavo. Pomisliti pa treba, da (iz
različnih vzrokov) ne jemljejo za davke skoro
nikdar prave desetine, temveč mnogo več, n.
pr. petnajst odstotkov. Po tej navadno pove-
čani »desetini« izračunja zemljiščni posestnik
svojo tretjino, in tako se dogaja, da mora
kmet svojem gospodarju oddajati blizu
polovico vsega pridelka. Ne toliko davek,
četudi običajno znaša več nego desetino, tem-
več na podstavi povečane desetine izraču-
njena tretjina uničuje sedaj slovanske kmete
v Bosni in Hercegovini.

Pod turško vlado se tretjina ni merila
na steblo, temveč se je določevala še le v
skednju. Sedaj pa se meri desetina na steblo,
in se po tej cenitvi na steblo odločuje tudi
tretjina; gospodarju ni nič mari, ako je po
dovršeni cenitvi prišla kaka uima, ki je po-
škodovala in zmanjšala pridelok. A navadno
trpi kmet kako škodo na pridelkih, predno
jih je pospravil. Sadej in zelenjav cenijo
mnogo poprej, nego se pospravlja, in umevno
je, da se ne poshrani toliko in v taki vrednosti,
kakor so cenili. Vsled tega se ne izplačuje
kmetom, da bi pridelovali zelenjav, ker jim
način pobiranja desetine in tretjine ne pušča
niti četrtine pridelka. Zato pa živé
rajši brez zelenjavi ali pa jo ponajveč kupu-
jejo — na mestnih trgih! Kmet se ne sme
pritožiti, in naj mu je vremenska nezgoda

pobrala še toliko in toliko pridelka! Kar so
zapisali ob cenitvi desetine, to ostane ve-
ljavno.

Omenili smo že, da gospodar (aga) po-
prej ni smel svojega kmeta pregnati, če ni
imel posebno veljavnega vzroka, in ta vzrok,
n. pr., da je kmet zanemarjal obdelovanje, je
moral gospodar dokazati posebe pred sodišči.
In tudi tako niso sodišča takoj obsodila
kmeta, temveč dala so mu časa, da »se p-
boljša«.

Današnja bosniška vlada pa je izročila
vse prepire političnim gosposkam,
in vlada sama je najviša instancija, tako, da
izvršuje svojo neomejeno oblast tudi nad
kmetom, torej nad večino prebivalstva. Tu
pa tam je kak prepir izročen tudi sodiščem;
ali najvažnejše spore razsojuje politična go-
sposka, in tako ima poslednja v rokah ob-
stanek kmetov, a tudi bege na vaje, ako
jej ne ugaja kateri med njimi. Ako so begi
servilni, smejo imeti po 2—300 najemnikov,
torej do tisoč in več duš pod seboj, in ko bi
se kmetje upirali, jih vlada ukroti s pomočjo
begov.

Politiška sodišča so v Bosni in Herce-
govini krivična in tendenciozna. Razsodbe
teh političnih sodišč se ne razpošiljajo niti
pismeno, temveč naznanjajo zgolj ustno.

Turški agrarni zakon od 1.1859. je izro-
čal kmetijske spore turškim sodiščem, bosni-
ška vlada pa je z naredbama od aprila 1886. in
dec. 1895. ta sodišča polagoma do cela nadome-
stila s političnimi sodišči.

Sedanja vlada je spore razdelila na več
vrst, na osebne in stvarne tožbe, in se po
nastanku delé v: absolutne in rela-
tivne agrarne tožbe, in o vseh teh mnogo-
vrstnih tožbah razsojuje politične gosposke.
(Zvršetak tega članka pride.)

V TRSTU, dne 29. maja 1901.

Za resnico! Z Reke smo prejeli in
objavljamo: »Slov. Narod« se je silno zagnal
v reški »Novi list«, ker je ta list izrekel
zares ostro sodbo o združenju dr. Tavčarja
in somišljenikov z dvema dalmatinskima Sr-
boma. Mi se čudimo tej jezi v glasilu na-
rodno-napredne stranke. Ti ljubi Bog, to je
vendar, ob obstoječem razmerju med Srbi in
Hrvati, več nego naravno in dr. Tavčar

kakor razsoden mož je moral biti že pri-
pravljen na to, da mu »Hrvatje« — ne bodo
peli huzana na njegovem združenju s Srbi.
Ni bilo torej drugače mogoče, nego da se
je hrvatsko časopisje uprlo omenjenemu ko-
raku dr. Tavčarju. A ravno radi tega, ker
je nastop hrvatskega časopisja utemeljen v
obstoječem zalostnem razmerju med Hrvati in
Srbi, bi bilo moralo glasilo narodne stranke
možno in dostojno prenašati kritiko o Tav-
čarjevem koraku. In reški »Novi list« je
menda tudi hrvatski list in celo odločneje
struje. Koga ga je mogel torej presenetiti nastop
tega lista proti dr. Tavčarjevemu koraku?!
Opravičeno indignacijo nas je navdajalo torej,
ko je »Slov. Narod« — radi divergencije, ki
je morala navstati med njim in hrvatskimi
listi, torej tudi »Novim listom«, ozirom na
zasnutev jugoslovanskega naprednega kluba
— tako opsoval naš »Novi list«, imenuje ga
»cunjo«, očitaje mu »falotstvo«, imenuje ga
»hrvatsko izdajo Koblarjevega dihurja«, izre-
kaje mu svoje zaničevanje in — kar je najusod-
nejše, ker je jednostavna negacija toli krvavo
potrebne vzajemnosti med Hrvati in Slovenci,
torej negacija politike, ki je postala tradi-
cijalna na blagor obeh bratskih plemen —
»zahvaljuje« se na bratstvu, torej o d-
klanjanje bratstvo vseh onih,
ki se pokore idejam in nazo-
rom »Novega lista«!

Ozirom na zasnutje jugoslovanskega na-
prednega kluba sedi najmanj 95 % odstotkov
hrvatskega naroda tako kakor »Novi list«.
Suha, gola in odurna resnica, brez vseh
okrasov in arabesk, je torej ta: glasilo
narodno-napredne stranke na
Kranjskem odklanja bratstvo
s hrvatskim narodom!

A to je nasilje na resnici, ako se odpor
na hrvatski strani proti novemu klubu tolmači
z ozirom na boj med liberalizmom in klerika-
lizmem. Ta odpor nima nič opraviti z ravno-
kar omenjenim bojem, ampak je utemeljen v
žalostnem razmerju med Hr-
vati in Srbi! Najhujša krivica je torej,
ako se »Novi list« opisuje kakor kakov
klerikalni »dihur« zato, ker je izrekel
neugodno sodbo o politiki Tavčarja. Najbolji
dokaz za to imamo ravno v istem članku
»Novega lista«, ki je toli razjezil glasilo
»Slov. Narod«. Tisti članek namreč ni bil

naperjen samo proti dr. Tavčarju, ampak
tudi proti njegovemu antipodu dr. Šuster-
šiču. Intaresantno in značilno pa je, da je
istotako kakor »Slov. Narod«, tudi »Slo-
venec« zatajil dotični odstavek, naperjen proti
dr. Šusteršiču. Seveda sta storila to vsaki iz
svojega in in nasprotnega namena. »Slovenec«
si je mislil: bodimo pametni in povejmo le,
kar je za nas, in zamolčimo, kar je proti nam!
»Slov. Narod« pa je uganil: zamolčimo, kar
je »Novi list« izrekel proti našim nasprotni-
kom in povejmo le, kar je rekel proti nam,
da tem laglje mahnemo po njem!

Oba pa sta mahnila po — resnici! Zato
smo se odločili, da Vas, gospod urednik, na-
prosimo za nekoliko prostora, da pride re-
snica v svet. Odstavek, ki sta zatajila »Slo-
venec« in »Slov. Narod«, slove:

»Minismo klerikalci. Ako je
bila potrebna taka izjava, evo je, in naši
klerikalci vedo, da je iskrena in odkrita. Mi
smatramo Šusteršičevo poli-
tiko za zlorabo vere katoli-
ške za povsem sebične in druge svrhe, ter
nikakor ne moremo odobriti politike onih, ki
se poslužujejo takih zlorab. Ali treba biti
pravični ter priznati, da dr. Tavčar v mr-
žnji do duhovščine svojega naroda počenja
taka dela, ki bi mejila z izdajstvom, ako ne
bi bila produkt zaslepljene strasti.

Torej?

Torej tako je: dr. Tavčar in Šusteršič
(To smo podčrtali mi. Op. ured. »Edinosti«)
sta postala se svojo politiko narodna nesreča.
Njuna kluba nista družba bratskega miru
in borbe proti tujincu. Slovenskemu narodu
provzroča škodo istotako dr. Žlindra kakor
tudi dr. Wolf št. 2.«

Tako je pisal »Novi list«. Mi bi morda
ne odobrili vsakega posamičnega izraza, v
stvari sami pa se popolnoma strinjamo z njim.
Sploh pa nam je bilo le do tega, da zabe-
ležimo resnico in da razženemo menenje, ki
je moralo navstati po vedenju »Slovenca« in
»Slovenskega naroda« menenje, kakor da
»Novi list« oboja le dr. Tavčarja in ne
tudi dr. Šusteršiča.

**XIII. glavna skupščina »Zaveze
avstr. jugoslovanskih učiteljskih dru-
štev«** se je vršila na Bledu dne 25., 26. in
27. t. m. Prvi zborovalci so prišli že na bin-
košno soboto. Pred »Blejskim domom« jih

poleg postelje, v kateri sta spala dva otroka:
hčerka pokojne žene ter njeni sinček.

* * *

Že se je mrak razpenjal po sobi, ko se
je Klarica nekoliko osvestila iz omedlevice.
Tako kakor je bila opravljena, je ležala na
postelji; poleg nje je sedela pestunja ter zi-
bala otroka.

»Kje pa sem?« je vprašala Klarica še-
petaje.

»Doma, milostljiva gospa.«

»Ne rekaj mi: milostljiva gospa, marveč
nesrečnica, beračica — toda ne posmehuj se
moji revščini! Spala sem le malo časa, toda
v tem kratkem času je moj razum dospel da-
lje, nego v dvajsetletnem mojem vedenju. Oh
Bog, kaj se mi je sanjalo! — Kje je moj
mož?«

»Odšel je pred večerom.«

»Kam?«

»Ne vem.«

»Ali ni rekel nič?«

»Nič.«

»Nekaj vendar?«

»To ste slišali sami.«

»Kaj?«

»Nu, da ste baje vi tega krivi — toda
toliko surova nisem, da bi vam ponovila vse
te besede. Dovolj bodi tega, da ste jih slišali
enkrat.« (Pride še.)

PODLISTEK

13

Na razpotju življenja.

Vaška slika; češki načrtal J. L. Hrdina; posl. Podravske

»Stavbo ima takšno kakor grad.«

»Da, toda kakor nekaj stari grad. Ka-
kor je burja po zimi podrli vrata, tako leže;
koliko škodel je veter odnesel, skozi toliko
lukenj se steka deževnica.«

»Kakšen je torej skedenj?«

»Niti miš bi se ond ne preživela.«

»Oni zali plot okrog vrta pred okni!«
»Celo zimo so kurili z njim?«

»A koliko je teh krav in ovac: kakor v
grajščini!«

»Sedaj jih ni več nego pri revnem ko-
čarju.«

»Vsaki mesar je hodil najpoprej k Za-
meckemu.«

»Sedaj se mu vsaki čim najdalje iz-
ogiba.«

»In kako zalo ženo je dobil!«

»Samo da jo položi v rakev.«

»Klarico?«

»Kajpada — mar mislite, da je ne tare
revščina?«

»Človek bi si mislil, Bog ve koliko
dobrega uživa ta mladenka pri njem?«

»V dva mala lončka bi se lahko spra-
vila vsa blaženost njunega zakona.«

»Mi smo zmerom dejali, naj bi bila rajši

ubogala svoje sree, nego tuji napuh.«

»Vsakdo je vedel, kam privede to, toda,
kdo pa si je drznil glasno spregovoriti! Ko
bi bila sirota, takšni bi se že dalo kaj dolo-
vedati; toda pojasnovati to častitemu go-
spodu, Klarici, Zameckemu — čemu? Bo-
gati so in gospoda k rodbinski sreči baje ne
potrebuje zadovoljnosti, samo da imajo le de-
narje!«

»Ali zadovoljnosti ni bilo med njima?«

»Za nohet bi jo lahko spravil.«

»Kdo je kriv tega?«

»Oba. Ko se je Zamecki razlabil iz ma-
ščevanja nad reveži, jela jih je prezirati tudi
Klarica. Ko je njegova ošabnost naraščala, ni
imela ona toliko razsodnosti in poguma, da
bi ga bila spomnila na upadek. Rogala se je
z njim vred prostakom, smejala se njegovi
dobri volji (humoru) ter se sprevrgla po njem
kakor otrok.«

On se je vedel kakor grof, ona kakor
dete. Kako tudi drugače? Saj v župnišču ni
skusila ničesar, sedaj pa je bila bogata, vo-
zila se je v kočiji; družinčad jo je klicala
»milostljiva gospa« — uprav tako, kakor jej
je bil Zamecki obljubil.

»A Zamecki? Še ob času, ko je pokojna
žena še živela, se ga je često polasčevala že-
lja, da bi se kazal gospoda; smatral se je za
nekaj več, nego vsi Touzentinci skupaj. Ali

pokojna žena je bila pametna gospodinja. Naj
je delal to ali ono, ona je molčala, toda ostala
je dosledna in Zamecki, vidé, da se žena ne
mara ravnati po njem, se je predrugačil, vzal
si jo za vzgled ter bil isto tako vrl gospo-
dar. Ali Klarica? — Otroci! Ona si je mis-
lila, da to, kar počenja on, je najboljšje; bala
se je, da ga ne bi razžalila in v svoji ne-
spameti je celo odobrvala njegov ponos, —
a odobravan napuh pa gre še dalje ter vleče
za seboj vse, kar je človeku najljubšega,
najsvetejšega: ženo, srečo, zadovoljnost. Ko
je Zamecki zadovoljil kmetijo, skušal se je
otresti očitovanja vesti, skušal je zavaliti krivdo
na družega. Na koga? — Kdo mu je bil
najbliže.

Revna Klarica.

Na njo je naprtil svojo nesrečo, vzrok
svojih dolgov; ona je baje vsega kriva; on
baje dela vse le njej na ljubo. Začel jej je
predbacivati svojo ranjko ženo.

»Ta je bila zares vrla ženska. Prinesla
mi je nekoliko tisoč dote, ti pa ničesar; ona
je gospodarila z mojim premoženjem, ti pa si
je razmetavala.

Vsega si ti kriva! Videl sem, da te
veseli zabava in rad sem ti jo preskrboval za
drag denar. Bila si beračica, pa postaneš zo-
pet — a jaz pa tebi na ljubo s teboj vred!«

Kaj jej je rekel dalje, tega Klarica že
več ni slišala. Omahnila je nezavestna na tla

je pozdravil občinski zastop z županom Petercelom na čelu. V Leseah in na Bledu so vihrale zastave z mnogih hiš. Zborovanja delegacije se je udeležilo 164 delegatov in delegatov. Pozdravil jih je predsednik Jelenc ter jih je bodril na značajnost in moštost. Tajnik Česnik je poročal, da je v »Zavezi« 34 učiteljskih društev s 1464 pravimi, 90 podpornimi in 59 častnimi člani. Potem je zavlačeval impertinentno lažljivo pisavo lista »Marburger Zeitung« ter pojašnjeval konflikt, ki ga je imela s katoliškim tiskovnim društvom v Mariboru. Listi »Popotnik«, »Uč. Tovarš« in »Zvonček« da stoje na trdnih nogah.

V vodstvo »Zaveze« so bili po listih enoglasno zopet voljeni: predsednikom Luka Jelenc, tajnikom Karol Česnik, blagajnikom Fran Lutzen. V upravni odbor pa se je volila poleg dosedanjih odbornikov gđ. Vita Zupančič, učiteljica v Metliki, namesto g. Gangla, kateri je na Dunaji. Pregledovalcem računov so bili z vslikom imenovani gđ. Miklavčič in gg. Rojina in Rus. V prihodnje se bode vršil občni zbor »Zaveze« eno leto po počitnicah, drugo leto o binkošti, ker se na ta način učiteljstvu najbolj ustreže; po različnih kronovinah so namreč počitnice tako razdeljene, da ni nikdar vse učiteljstvo ob istem času slobodno.

O točki »samostojni predlog« je predlog hrvatskih učiteljev Dubroviča in Bačica, — da naj »Uč. Tovarš« — glede na to, da so v Istri razmere drugačne, nego na Kranjskem in Štajerskem — ne piše proti istrski duhovščini, ker je ta prijateljica učiteljstva in podpirateljica šol, ter se z učiteljstvom vred bori proti skupnemu sovražniku — iredentskemu Lahonstvu — provzročil precej živahno razpravo. V »Slovenskem Narodu« čitamo, da so na to izraženo željo sklenili, da se bodo dopisi iz Istre vsprejemali od sedaj le potom predsedništva okrajnih učiteljskih društev, katera morajo jamčiti za istinitost vsebine. Iz istega vira posnemamo, da je gospod učitelj Anžlovar povdarjal, da velja to le za južno Istro, da pa je njega okraj. učiteljsko društvo za koperski okraj pooblaštilo izjaviti, da se z delovanjem »Zaveze« in pisanjem »Uč. Tor.« popolnoma strinja.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 29. maja 1901.

Avstrijska delegacija. V večerajnji seji proračunskega odseka avstrijske delegacije so razpravljali o vojnem proračunu. Za poročevalcem, baronom Walterskirehenom, je govoril delegat Mladoček dr. Herold, kateri je zahteval, naj bi vojna uprava odstranila vse, kar pospešuje nasprotje med ljudstvom in vojsko. Češki narod je vedno pod tem utisom, da v vojski vlada gotova nemogućnost do njega. Zahteval je, naj se v vojski strogo kaznuje vsako razžaljenje kake narodnosti. Govoril je potem o slabem postopanju z moštvom in izrekel željo, naj bi se čim prej uvedel nov vojaški kazenski zakon in nov kazensko-pravni red.

Delegat Popowski je priporočal reformo vojaških taks ter priporočal, naj bi se bolj ozirali na interese kmetijstva. Delegat Pommer (nemški nacijonalec) je povdarjal potrebo nemškega kakor armadnega jezika. Priporočal je, naj bi se onim, ki so dovršili nižjo gimnazijo ali realko, dovolila dveletna vojaška služba. Govoril je potem o grdem postopanju z vojniki in rekel, da je bila kazn, ki se je naložila onemu častniku, ki je ranil vojaka Zilaka iz Prage (kateri se je pozneje usmrtil), veliko preblaga. Nemški radikalec Wolf je zahteval uvedbo splošne dveletne vojaške službe, branil nemški kakor armadni jezik in tožil o nasprotnosti vojske do nemško-radikalne stranke.

Del. dr. Kramar se je pritoževal v imenu svojega kluba radi ravnanja z zadrugami ob dobavah za armado in je zahteval odpomoči. Nasproti izvajanjem del. Pommerja in Wolfa je Kramar energično protestiral proti nemško-nacijonalnemu značaju trozveze; rekel je: vnaša politika mora biti urejena za vse avstrijske narodnosti in ne samo za jedno. Trditve, da se more ohraniti Avstrija le s pomočjo nemškega armadnega jezika in pripoznanjem nemškega kakor enotnega državnega jezika, da pomenja podočevanje življenjskih moči naše države, proti čemur morajo Čehi protestirati najodločnejše. V nasprotju s tem je prepričanje večine avstrijskih narodov, da bo naša država še-le tedaj trdna in močna, kadar bodo vsi njeni narodi zadovoljeni.

V tej zavesti bo tudi armada navdana duhom skupnosti in srčnih interesov do države, kar nudi v kritičnih časih najboljših garancij za njeno uspešno nastopanje v korist skupne domovine. Del. Axmann je priporočal dveletno vojaško službo, čuvanje koristi kmetijstva in večje upoštevanje zadrug male obrti ob dobavah za vojsko. Del. Kozlovski je zahteval, naj bodo vojaške kazenske razprave javne, naj se strogo kaznujejo zlorabe orožja ter naj se upoštevajo narodna in verska čuvstva vojakov.

Del. dr. Pergelt je skušal dokazati, da je trozveza koristna vsem avstrijskim narodom kakor tudi zaveznim državam.

Del. dr. Herold je polemiziral z izvajanjem Pommerja in Wolfa in rekel, da Avstrija potrebuje močno vojsko za svojo lastno obrambo in eksistenco brez obzira na trozvezo. Ako bi bil poveljni in službeni jezik nemški, jezik regimenta pa dotični deželni jezik, ne bi se pritožbe ponavljale.

Domobranski minister baron Kriegerhammer je odgovarjal na različna izvajanja predgovornikov. Glede zahteve, naj bi vojaške oblasti dopisovale občinam v službenem jeziku istih, je odgovarjal minister, da to ni mogoče radi mnogojezčnosti v Avstriji. Vprašanje o nabavi novih topov se še-le študira in bo mogoče poročati o tem komaj prihodnje leto. Glede dobav za armado ni mogoče istih odkazati več kakor jedno četrtino malim obrtnikom, ker so dobavatelji obvezani držati vedno večje zaloge blaga na razpolago vojne uprave, kar bi pa zadruga im mali obrtniki nikakor ne mogli zmagovati.

Na to je odsek sprejel ordinarij in ekstraordinarij vojske.

Politika in gospodarstvo. Kdo bi bil mislil? Nikdo drugi nego glasovita »Neue Freie Presse« se je oglašila kakor klasična priča proti — grofu Goluchowskemu! Seveda je dunajska židinja napravila precej dolgo pot preko Rima in obrambe — italijanskih interesov, predno je prišla do pametnega izreka. Seveda je jako značilno za kvaliteto tega lista, da je nje rimskega dopisnika še-le skrb za italijanske interese privedla do pametnega spoznanja! In avstrijski patrijotizem tega lista se nam kaže v pravi luči, ko vidimo, kako daje jako pametne nasvete — italijanski vladi.

Torej pomudimo se nekoliko pri onem odstavku rimskega dopisnika v »Neue Freie Presse«, ki je posvečen trgovskim in političnim pogodbam med Italijo in Avstrijo.

Najprej diktira mož: »dokler ni gotovo, da Avstrija in Ogrska ostaneta v carinarski zvezi, Italija ne more začeti s pogajanjmi za sklopljenje trgovinske pogodbe z našo duvalistiško državo. Glavna težava o sklepanju te pogodbe je — vino«. Tu nam daje mož tolažljivo zatrdilo, da so v Italiji že leta pripravljene na to, da klavzula, toli ugodna za izvažanje italijanskih vin v Avstrijo — pade! Potem pa poklada našim vladi na srce, da italijanskega eksporta vina vendar ni smeti popolnoma uničiti in se povprašuje v strahu, da-li bo skupna vlada na Dunaju toli močna, da izvojuje kake poboljške za italijanska vina?! Italijansko vino da je posebno »ugodno za rezanje« in avstrijski producenti da bi je težko pogrešali.

Sicer pa je rimski mož od dunajske »Neue Freie Presse« popolnoma prepričan, da pride zopet do trgovinske pogodbe med Italijo in Avstrijo. Glede sklepa politične pogodbe pa svari — italijansko vlado, naj bo previdna in naj se ne prenagli. Ključ je: Italija hoče obnoviti to pogodbo, ali vlada (italijanska namreč) bi se postavila v eklatantno protislovje z javnim menenjem, ako bi preveč hitela z obnovo pogodb, kajti politični in komercialni interesi Italije vendar niso tako neodvisni jedni od drugih, kakor bi hoteli uverjati kje drugje. Rimski mož v dunajski »Neue Freie Presse« kliče torej italijanski vladi z ozirom na vprašanje obnove trozveze: Eile mit Weile, kar bi se glasilo nekako, prevedeno na slovenski po zmislu: Hiti s premislekom!

Ali je čul grof Goluchowski, kako sodijo v Italiji?! Ali je čul, kako gluha so ušesa v Italiji za njegove nauke in kako mu kličejo: najprej kupčijo, in še-le potem, če bo kupčija dobra, pride politika na vrsto! In temu sporočilu mora verjeti tem bolj, ker mu ga je prinesla njega najboljša prijateljica, zaščitnica in braniteljica! Italijanska vlada mora poštovati gospodarske interese tudi o sklepa-

nju političnih pogodb, sicer da bi prišla v nasprotje z vsem javnim menenjem; in to javno menenje meni namreč, da trgovinski in politični interesi so odvisni jedni od drugih. Čim pa so se v Italiji postavili na to pametno, neoporečno in korektno stališče, čim izjavljajo, da tudi o sklepanju političnih pogodb hočejo braniti svoje gospodarske koristi, se tudi avstrijski državniki morajo postaviti na isto stališče, ker, ako ne bi storili tega, bi bili izdajice na življenjskih koristih te države!

Quod erat demonstrandum: nauk gospoda grofa Goluchowskega o ločevanju politike od gospodarstva: ne velja in ga odklanjajo tudi naši ljubi in dragi zavezniki!

III. katoliški učiteljski shod se je vršil na Dunaju dne 26., 27. in 28. t. m. Slavnostnega zborovanja, ki je bilo v ponedeljek, se je udeležilo tudi več členov visoke aristokracije. V svojem govoru o »vplivu šole na нравstvenost naroda« je omenjal generalni vikar dr. Triller tudi dogodka z nadvojvodo Franom Ferdinandom z nastopnimi besedami: »Še-le v najnovšem času je nastopil velik dogodek, velik zato, ker je našel popolno občudovanje daleč preko mej te države in ni nikjer zgrešil svojega učnika, ko je nadvoj. Fran Ferdinand prevzel protektorat nad tem društvom«. Govornik je rekel ob burnem aplavzu, da je nadvoj. s tem činom pokazal državniški pogled. Katoliško ljudstvo v in izven Avstrije da ne pozabi nadvojvodi tega čina junštva, da se je v sedanjih časih pripoznal zvestega katolika.

Člen gospodske zbornice Adolf Rhomburg je trdil, da sedanja šola dela iz mladine ali socialiste ali Prusake, ki sramotno lomijo zvestobo do države in cesarja.

Dogodki na skrajnem Vztoku. Sodé po poročilih, ki prihajajo iz Kitaja, so zastopniki vlasti uverjeni, da vendar skoro pride do uravnave kitajskega vprašanja. Seveda nismo hoteli reči: definitivne uravnave; in tudi take ne, kakor so si jo gotovo mislile vlasti, ko so odhajale v Kitaj »vpostavljal normalne odnose«. Za sedaj se hočejo zadovoljiti s tem, kar se ravno doseže da. Londonski listi javljajo, da je generalissimus grof Waldersee pritrdil nastopnim predlogom Li-Hung-Čanga: Tuje vojaštvo zapusti Peking, čim se je kitajski dvor napotil na povrnitev tjakaj; vojaška kitajska policija zasede polagoma okrožja v bližini Pekinga; dovoljeno bo, da 3000 mož zanesljivih čet Yansikai pride v Peking, da bo vzdrževalo red, ko odide tuje vojaštvo.

Da se grof Waldersee povrne domov, to je menda sedaj gotova stvar, le glede časa gredo poročila navskriž. Nemški cesar je že odredil, naj se više poveljstvo v vstočni Aziji razpusti, da se nemško brodovje povrne in da je pripraviti, da se nemški ekspedicijski kor skrči. Nemška javnost pozdravlja te odredbe z velikim zadovoljstvom in v tem zadovoljstvu je posledno priznanje, da je ta veliki vzlet kolonialne politike nemške donesel lep — fujasko. Seveda participirajo razmerno tudi druge vlasti na tem fujasku, izvemši Rusijo, ki ima že na varnem svoj uspeh, dosežen po spretnosti nje diplomacije in brez mogočnega — generalissima.

Tržaške vesti.

Mestni svet tržaški bo imel v petek zvečer svojo sejo. Med drugimi bodo tudi nastopne točke na dnevnem redu: prošnja I. okraja za prispevek za vzdrževanje poljskih čuvajev; prošnja Opencev za reaktiviranje semnja za živino; predlog šolskega odseka za zistemizovanje še jednega mesta učitelje za slovenske šole v okolici; prošnja voditeljev šol po okolici za zvišanje funkcijske doklade in pavšala za čiščenje prostorov.

Nova razdelitev našega mesta. Mestni magistrat naznanja novo razdeljenje mesta in okolice v administrativnem in zdravstvenem obziru. Mesto bo razdeljeno odslej v sledeče okraje:

I. okraj: **sv. Vit** (San Vito). Meje: morje ob obrežjih Pescatori, Grumula, Campo Marzio, Sv. Andrej do vzhodnega konca ladjedelnice, ulice Broletto, Montecucco, S. Michele in Fontanone. II. okraj: **stara mesto**. Meje: morje od konca ulice Fontanone ob obrežjih Sanità in Mandracchio, trga sv. Karola in Negozianti, ulica Canale piccolo, borzni trg, Corso, lesni trg, ulice Fornace, sv. Justa, sv. Mihaela in Fontanone. III. okraj: **novo mesto**. Meje: morje ob obrežjih Carciotti in Sale, slobodna luka do mestne meje ter mimo te do trga Škorklja, ulica

Commerciale, trg pred vojašnico, ulica Tor, rente, ponte della Fabbra, lesni trg, Corso-borzni trg, ulica Canale piccolo in trg Negozianti. IV. okraj: **nova mitnica** (Barriera nuova). Meje: ulice Torrente, Farneto, Paduina, Chiozza, Pindemonte in mimo mestne meje do rotunde pri gojzdiču (Boschetto), do gornjega dela ulice Kolonja, za vojaškim špitalom do trga Škorklja, ulica Commerciale, trg pred vojašnico, ulica Torrente do ulice Farneto. V. okraj: **stara mitnica**. Meje: lesni trg, ponte della Fabbra, ulice Farneto, Paduina, ulica Chiozza, ulica Rossetti, ul. Piccolomini, ulica Pindemonte izven stopnic od Sv. Alojzija, potem mestna meja, dokler doseže ista ulico sedmih vodnjakov (Sette Fontane), ulice sedmih vodnjakov, Bosco, Madonnina, sv. Justa, Fornace in lesni trg. VI. okraj: **sv. Jakob**. Meje: ulice sv. Justa, Montecucco, Broletto, Industria, Istria, Molina Vento, Veltro, Limitanea, mestna meja do ulice sedmih vodnjakov, ulice sedmih vodnjakov, Bosco, ulica Madonnina, sv. Justa. **Predmestni okraji.** I. Ščedna, obsega davčno občino zgornjo Čarbolo (predmestje) in Ščedno. II. S. Ana: sv. M. M. Zgoranja in Spodnja. III. Farneto (Farneto): davčne občine Kjadin, Rocol (predmestje) in Lonjer. IV. sv. Ivan: davčni občini Vrdela in Kolonja. V. Rojan: davčni občini Rojan in Škorklja (predmestje). VI. Barkovlje: Barkovlje in davčna občina Greta (predmestje). Za zgornjo okolico se administrativna volitev pridrži za pozneje; zdravstveno se zgornja okolica deli na dva zdravniška okraja: I. okoličanski okraj Prosek (Prosek, Kontovelj in sv. Križ); II. okoličanski okraj Opčine (Opčine, Bane, Trebče, Padriče, Gro-pada, in Bazovica z Lipico).

Ne dajate pisati Lahom! Pišejo nam: Včeraj je prišel k meni neki naš človek, ki je že pred 4 meseci plačal nekemu laškemu potepuhu 2 K ter je istemu izročil »Domov-nico« z namenom, da mu napravi prošnjo za podeljenje domovinske pravice v Trstu.

Sedaj se je mož prepričal, da je bil varan ter se je zgubil dve kroni in — »Domov-nico« in se mu je stvar zavlekla.

Ne dajate torej pisati Lahom, osobito pa ne, ako jih ne poznate dobro!

Kdor potrebuje tako prošnjo, naj pride v »Delavsko podp. društvo«, kjer bo postreženo vsakemur!

Ljudsko štetje. Pišejo nam: Da boste še eno vedeli o tem uzornem ljudskem štetju v Trstu, evo vam lep slučaj:

Neki e. kr. uradnik italijanske narodnosti ima pri sebi v službi slovensko dekle. Ker pa ona govori le za silo laški, ker se mora izven družine posluževati le slovenskega jezika, bil je ta e. kr. uradnik toliko pošten, da je za to služkinjo zapisal slovenski obče-valni jezik, kar je, po našem menenju, tudi popolnoma prav. Ali slabo je naletel. Pokli-cali so ga na sekejo in mu rekli: »Poglejte, vi ste zapisali občevalni jezik vaše družine laški; kako morete torej zapisati, da je obče-valni jezik Vaše služkinje slovenski, ko ste vi vendar Lah?«

In izbrisali so slovenski in nadomestili laški občevalni jezik.

Ej, gospodje na magistratu, Vi nas znate lepo »štetj«. Ali bodite prepričani, da vam naredimo mi tržaški in okoličanski Slovenci veliko črto čez vaše račune. Nikar ne mislite, da smete delati z nami, kakor se vam zljubi. Motite se zelo, če mislite, da bomo mi molčali in mirno gledali vaše ljudsko štetje. Le ven s številkami o naši narodnosti, potem spregovorimo mi zadnjo besedo!

Škandal! Tukajšnja »Prva čistilnica riza« je včeraj odpustila 13 avstrijskih delavcev, ki so bili že več časa na delu, a je obdržala vse one kalobreže, ki so še le prišli na delo pred par dnevi!!!

Vlada priporoča, naj se nikdo ne seli v Ameriko! — Prosimo jo pa, naj nam pove: kam naj gre delavci, ko so mu tuji podaniki ugrabili kruh iz — ust?!

Na to postopanje gori omenjene čistil-nice opozarjamo vse naše trgovce in sploh odjemalce riza!

»Rokovnjači«. Torej v nedeljo, dne 2. junija se vprizorijo v Barkovljah toli željno pričakovani »Rokovnjači«. Zanimanje za to krasno izvirno igro je splošno: v mestu, po okolici in po bližnjem krasu.

Ta igra je opremljena tudi s petjem, katero bo izvrševalo vrlo »Slovensko pevsko društvo«, ki da tudi ob enem »mlade vo-jake«.

Kakor že naznanjeno, se predstava prične točno ob 7. uri zvečer. Naj torej pazi vsa-

kdo, da pride pred določeno uro, drugače se mu utegne zgoditi, da ne dobi prostora. — Petje bo spremljal vojaški orkester.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu nas opozarja, da okrožnica, natisnjena v večerajšnjem listu, ni bila namenjena društvom, ampak zasebnikom. Društvom se je razposlala druga okrožnica, ki slove:

Na to slavnost vabi podpisano predsedništvo pevskega društva »Kolo« najljubšeje slavno društvo, da bi se svojo odlično navzočnostjo z drugimi bratskimi društvi povečalo dan razvitja naše zastave.

Uverjeni, da se odzovete prijateljskemu pozivu »Kola« ter s tem utrdite pobratimstvo z drugimi pevskega društva na Slovenskem, Vas uljudno prosimo, da nam do 20. junija javite: ali se razvitja udeležite se svojo društveno zastavo, ali brez nje.

Za slučaj, da bi Vaše slavno društvo želelo sodelovati na slavnosti, naj do istega dne blagovoli naznaniti naslov pesmi, katero misli peti, da se uvrsti v program.

V veselji nadi, da se v bratski slogi snidemo na praznik razvitja društvene zastave, kličemo Vam: na srečno svidenje v Trstu!

Pangermanska demonstracija. Iz Barokovelj nam poročajo: Te praznike je bilo pri gradu Miramarskem nekaj »skalč« (ladij veslarskega kluba) in veslarji so prepevali »Die Wacht am Rhein« prav v bližini grada, v katerem biva sedaj družina nadvojvode Otona.

Radi razžaljenja časti. Dne 10. aprila t. l. se je vršila kazenska razprava vsled ovadbe gospice Eme Mauroner proti g. Terezi Stengle, radi razžaljenja časti.

Gospa Stengle je bila oproščena, ker je smatral sodnik, da eventualne žalitve niso bile izrečene javno in v pričo več ljudi.

Na tej razpravi je bila gospica Ema M. dopuščena kakor priča in ko je imela začeti svojo izpoved po opominu od strani sodnika, da mora govoriti le resnice, rekla je ga. Tereza Stengle: »Sedaj bo govorila same laži«.

Vsled tega je gospica Ema Mauroner po dru. Slaviku uložila zasebno obtožbo radi razžaljenja časti ter se je večeraj vršila o tem kazenska razprava pred sodiščnim tajnikom g. Suppaneig-em. Gospo Stengle, katere je zanikala, da bi bila izgovorila vprašavne besede, je zastopal g. dr. Daurant. Dve priči sti povsem potrdili ovadbo. Dr. Daurant je predlagal, naj se prečitajo akti prejšnje pravde, iz katerih bode izhajalo, da je gospica Ema Mauroner že v svoji ovadbi, katero je potrdila kakor priča, trdila več stvari, ki na razpravi niso bile dokazane ter je hotel s tem opravičiti izraz toženke. Dr. Slavik se je ustavljal temu predlogu, ker, če tudi bi bilo to res, bi toženka vsejedno ne bila opravičena izreči inkriminiranih besed. Sodnik je iz tega slednjega razloga ta predlog zavrnil.

Dr. Slavik je na to, dokazuje kaznivost dejanja in žaljivost izraženih besedi, predlagal obsodbo.

Dr. Daurant je skušal dokazati, da je toženka izrekla vprašavne besede brez namena žalitve, le v svojo obrambo.

Sodnik je na to proglasil razsodbo, s katero je obsodil go. Stengle na 60 K globe in povračilo stroškov.

Toženka je prijavila priziv.

Ta pravda pridobiva na zanimivosti s tem, da je toženka Stengle tista ženska, kateri je gospica Mauroner podarila, oziroma naložila **Poldo Mauronerju**, da jej mora po nje (gospice Mauronerjeve) smrti iz **izročnega mu posestva izplačati 20.000 glđ.** Ga. Stengle je torej jako — hvaležna žena.

Izpred naših sodišč. Dne 31. marca t. l. popoldne je bil pod škedenjskim grčem s čolnom na morju neki Mihael Sanein. Kar naenkrat je začelo leteti okolo njega precej veliko kamenje. Ker se je bal, da bi ga kak kamen zadell, začel je upiti na vse grlo, naj nehajo metati kamenje, kar pa ni nič pomagalo. Radi tega se je nekoliko odaljil od tam in zapazil, da na vrhu griča stoji nekoliko mladeničev, ki so ga namenoma kamenjali. Srekel je klicati na pomoč svojega prijatelja Mihaela Pulgerja, s katerim v družbi je začel potem lučati kamenje proti napadalcem; oni so seveda odgovarjali, tako da je nastala prava mala bitka. Kar naenkrat je iz nasprotne gručice zaupil neki Anton Martin; Pulger ga je bil zadell s kamenjem v nos in ga močno ranil. Radi tega obsodilo je tukajšnje deželno sodišče Pulgerja na jednomočno težko ječo.

— Radi tatvine je bila večeraj pred tukajšnjim deželnim sodiščem 29-letna služkinja Antonija Mihalič obsojena na trimesečno težko

ječo; 21-letna Marija Krovatin pa radi težkega telesnega poškodovanja na njeni prijateljici, Mariji udovi Fabris, kateri je v nekem prepiru s palico ranila oko, na 6-mesečno težko ječo in na povrnitev 30 kron stroškov, katere je imela Fabris za zdravljenje.

Samomor v Rocolu. Večeraj zjutraj še je v kleti svoje hiše št. 585 v Rocolu obesil 64-letni udovec Andrej Požar. Sodi se, da se je obesil radi neke neozdravljive notranje bolezni. Požar se je v ponedeljek spovedal v katinarski cerkvi, iz česar je sklepali, da se je že takrat odločil za ta obupen korak. Sploh so večkrat opazovali, da se mu, odkar mu je umrla žena, nekaj meša.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 30. maja ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredb tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: na trgu Caserma šte. 2, tiskarski stroj; v ulici Manzoni šte. 5, hišna oprava; na Korzu šte. 2, oprema v zalogi, rokavice in svilene pihalke; v ulici Sanità št. 9, kolo; v ulici Poste št. 4, pomaranče in limoni; na trgu Barbacani št. 1, stol in tehnična; v ulici S. Nicolo št. 9, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Večeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 20,6, ob 2. uri popoldne 25,7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 764,1. — Danes plima ob 3,29 predp. in ob 4,16 pop.; oseka ob 5,19 popoldne in ob 11,19 popoldne.

Mesto venca na krsto pok. Ljudmile Pertot je družina dr. Pertotova darovala za meško podružnico družbe sv. Cirila in Metoda 10 kron.

Vesti iz ostale Primorske.

V Gorici so se večeraj vršile dopolnilne občinske volitve za III. razred. Na volitvi je bilo sicer nekaj opozicije, ali bili so izvoljeni — to se umeje ob sedanjih razmerah — kandidatje magistratove stranke.

V Korminu so prijeli orožniki nekega Josipa Šusteršiča iz ljubljanske okolice ki je agent za izseljevanje v Ameriko. Moža so izročili sodišču.

× Šolske razmere v župniji Predloški. Iz Černikala nam pišejo: Pred 86 leti je blagopokojni Peter Fabris, istodobni župnik v Predloki, zapustil v oporoki 2000 glđ. svojim župljanom in potomcem njihovim za vzdrževanje šole v Predloki. Ali, teh zapuščenin 2000 glđ. je bilo več let samo na papirju. Predno je bil ta znesek iztirjan od dedičev blagopokojnega, morali so se župljani z dediči pravdati. Pravda se je iztekla tako, da so morali dediči za glavničo, obresti in pravdne stroške plačati 6000 glđ. To je bila ustanova, Petra Fabrisa za šolo v Predloki. Ustanova je bila izročena viši šolski oblasti nekako do leta 1880 in od tega leta naprej krajnemu šolskemu svetu v Dekani.

Leta 1882. je deželni odbor v Poreču naložil krajnemu šolskemu svetu v Dekanih, da mora iz ustanove Petra Fabrisa vsako leto plačevati 120 gl. 75 novč., češ, da dežela plačuje plačo učitelju, in s tem da vzdržuje šolo v Predloki; da-si smo morali vedno, z drugimi sodeležani vred, plačevati deželne prispevke za vzdrževanje šol, kakor jih zahteva zakon.

Ravno tako tirjajo od nas, po novem nesrečnem zakonu, šolske takse. Tako se je godilo od leta 1900, t. j. skozi 18 let. Na pritožbo bivšega občinskega zastopstva v Dekani, je deželni odbor vendar odstopil od vsakoletne tirjatve 120 gl. 75 nč. iz ustanove Petra Fabrisa.

Deželni odbor je dolžan povrniti ves v 18 letih iztirjani znesek in zraven tudi obresti, ako hoče poravnati škodo na ustanovi Petra Fabrisa za vzdrževanje šol v Predloki. Odkar je ustanova Petra Fabrisa pod upravo krajnega šolskega sveta v Dekani, se je večkrat trosilo neprevidezno; pod bivšim pokojnim županom Grizonom so se bile napravile neke homatiije v računih. Napravil se je bil načrt za zidanje dvorazredne šole v Predloki, katerega je bilo treba plačati, zraven tega so bili tudi drugi stroški. Oni načrt leži nad 12 let na okrajnem šolskem svetu v Kopru in šola je le na načrtu.

Protí koncu leta 1898 se je bil zbudil okrajni šolski svet v Kopru za zidanje nove šole v Predloki in je nasvetoval krajnemu šolskemu svetu v Dekani, naj napravi ogledno komisijo za prostor nove šole.

Krajni šolski svet v Dekani je zavlekel to stvar do 11. januarja 1899. Na ta dan je g. župan Ivan Mahnič, predsednik kraj-

nega šolskega sveta v Dekani, prišel v Predloko v družbi z gosp. Ivanom Kuretom nadučiteljem v Dekani, Antonom Gregoričem, bivšim obč. odbornikom in obč. tajnikom I. Bubničem, kakor pregledovalna komisija za prostor nove šole v Predloki. Po določenem prostoru so napravili zapisnik glede zidanja nove šole v Predloki. Zapisnik se je po obč. uradu v Dekani poslal okrajnemu šolskemu svetu v Kopru. Okrajni šolski svet v Kopru pa je zgoraj omenjeni zapisnik zavrgel z opazko, da nova šola se mora zidati proč od župnišča, ker tam blizo je podopališče in bi bila preveč na samoti.

(Zvršetek pride.)

× Na obrtno-nadaljevalni šoli za klesarje v Nabrežini bo dne 2. junija t. l. razstava šolskih izdelkov klesarskih vajencev. Razstava bo odprta zjutraj od 10. do 12. ure, popoldne pa od 2. do 5. ure. Slavno občinstvo, posebno pa obrtniki so vabljeni, da si ogledajo to razstavo.

Vesti iz Kranjske.

* Za pogorelee v Gorenji vasi je cesar daroval iz svoje zasebne blagajne 2000 kron, vlada pa je za sedaj nakazala 10.000 kron.

* Velikanski promet je imela, kakor čitamo v »Slov. Narodu«, pošta v Postojnski jami. Oddanih je bilo v treh urah nad 10.000 razglednic. Pošta je delovala z veliko naglostjo in jako točno, kajti vse razglednice so bile ob istem času sortirane.

* Osebni promet na južnem kolodveru v Ljubljani v binkeštnih praznikih je bil 9531 oseb.

* Slov. delav. pevsko društvo »Slavec« v Ljubljani priredi v nedeljo dne 2. junija veliko ljudsko slavnost na Koslerjevem vrtu. Sodelovala bo »ljubljska meščanska godba«. Začetek slavnosti ob 3. uri in pol popoldne. Za slučaj neugodnega vremena vršila se bo slavnost 9. junija.

Razne vesti.

Razvitje zastave pevskega društva »Lipa« v Oseku na Hrvatskem, vršivše se minolo nedeljo, se je razvilo, kakor posnemamo iz hrvatskih listov, v velikansko hrvatsko manifestacijo. Slavnost je zadobila poseben sijaj po dejstvu, da je sam veliki biskup Josip Juraj Strossmayer izvršil čin blagoslovljenja. Uhod Strossmayerja v mesto se je vršil ob impozantnih ovacijah. Biskupu so se predstavile tudi vse civilne in vojaške oblasti iz vseh velikih županov, grofa Pejačevića. Na predvečer so društva priredila serenado kumci, gospej Neumannovi in biskupu Strossmayerju. Po dovršenem blagoslovljenju je imel biskup prekrasen nagovor, v katerem je — sklievaje se na svoje razmerje do ljudstva — proslavljal tako razmerje med duhovstvom in verniki. Poslavši milost in ljubav božjo je proslavil ljubezen od tega društva do naroda ter je blagoslovljal njega, njega pesem! Ljubezen do naroda svojega in do domovine je najplemeniteja in najvzvišeneja ljubav. Bog je poslal svojega sina, ta sin se je dal razpeti na Kalvariji in to vse radi — naroda svojega! Govor biskupa je napravil silen utis. Tudi na »matineju« in na banketu so navdušeno proslavljali Strossmayerja.

Brzjavna poročila.

Iz delegacij.

DUNAJ 29. (B.) Vojni odsek ogerske delegacije je začel s posvetovanjem o ordinarnu vojske. Poročevalec Münnich je priporočal, naj se ta ordinarij vsprejme. Delegat Ugrom je kritiziral razne organizatorične odredbe vojne uprave in je želel pojasniti, da-li se misli na uvedbo dvehletnega službenega časa in, če se misli, kaj se je ukrenilo v ta namen. Seja traja dalje.

Kuga.

LONDON 29. (B.) Kakor javljajo »Times« iz Hongkonga večerajšnjega dne, zadobiva tam kuga jako resen značaj. Nekaj dni sem umira za to boleznijo nad 30 oseb na dan.

Vojna v južni Afriki.

BRUSELJ 29. (B.) »Petit Bleu« javlja, da je v Haag došla depeša, glasom katere so bili Angleži pri Haakeuveldu v bližini Pretorije od Burrov pod Bayerjem in Breitenbachom tepeni ter so izgubili 43 mrtvih, 159 ranjenih in 600 ujetih. Buri da so uplenili 6 topov.

Cesarjevo potovanje v Prago.

DUNAJ 29. (B.) Njeg. Vel. cesar nastopi svoje potovanje v Prago dne 12. junija predpoludne in dospe v Prago ob 6. uri zvečer. V Trebonu in Benešovu se mu predstavijo načelniki oblasti.

Državni zbor.

DUNAJ 29. (B.) — Zbornica poslancev. — Po rešenju došlih spisov in formalij je minister za nauk pl. Hartel odgovarjal na več interpelacij, na kar so vzeli v razpravo predlogo o vodnih cestah. Poročal je posl. dr. Menger. Seja traja dalje.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 29. (B.) Tukajšnjim listom javljajo iz Pekinga večerajšnjega dne: V ponedeljek je 4000 mož kitajskih čet pod generalom Čengom odšlo iz Šantunga v Peking. Priprava poti za povrnjenje cesarskega dvora v Peking je poverjena Čufu, nekdanjemu komisarju v misijonarskih stvarih. Potna črta preko Čili je določena.

LONDON 29. (B.) Glasom brzjavke v »Standardu« iz Šangaja večerajšnjega dne je 400 ustašev iz pokrajine Kuantsun udrlo v Sečon, kjer širijo velik strah. Iz Jünana je odšlo baje 3000 mož, ki se jim pridružijo.

PASTIGLIE

PROTI

PRENDIN

kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upadanju glasu, itd. itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Škatljica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst

• T R S T •

TOVARNA:
Via Tesa,
vogal
Via Limitanea

ZALOGA:
Piazza Rosario št. 2
(šolsko poslopje)
in Via Riborgo št. 21

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

Velika zaloga

pohištva in tapetarij po najnižjih cenah.
Via Chiozza št. 5. I. (Sala Tersicore.)
Odprto od 9. do 1. in od 3. do 8. ure zvečer. Prosi se za blagohoten obisk, da se v resničnosti vsakdo prepriča.

Prva slov. zaloga pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia
(Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

MATTONI'S

GIESHUBER

Pozor na ta užig na zamašku !!!

OBUVALA!

PEPI KRAŠEVEC

pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)

priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke

Poštarne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odpošiljatev je poštne prost.

Prezema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča

Josip Stantič

čevlj. mojster

Restaurant
SILBEREGG
Via Ghega št. 9 A.
■ najugodnejša gostilna ■
PLZENSKO PIVO SILBEREGG
po 24 novč. liter.
Namizna vina in v buteljkah
zajamčeno pristna
Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.
Kosila in večerje od 20. novč. više.
Pivo v buteljkah
iz zaloge
SILBEREGG (G. E. POHLY)
Via Zovenzoni št. 2.
Tam se nahajajo tudi najpristnejša
vina: opollo, istrsko črno in belo.

A. BUCHBINDER
Trst. — Via Riborgo 27. — Trst.
Zaloga mebljev, kovčkov, potnih
torb po cenah, da se ni bati konkuren-
cence.

IVAN KRŽE
Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst.
Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste
iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla;
velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene
pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo ali
tudi brez gobe.

Trgovina z izgotovljenimi oblekami.
Salarini. Ponte della Fabbra št. 2, vogal
ul. Torrente. Podružnica Piazza
Pozzo del Mare št. 1. Zaloga izgotovljenih oblek
za moške in dečke in sicer priporoča za binkoštno
praznike in birmo: obleke za moške od gld. 6.50
do 24, za dečke od gld. 4.50 do 12, suknene jope
v velikem izboru od gld. 3 do 8, suknene hlače od gld.
1.80 do 4, volnene goldinarjev 4.50 do 9. Velik
izbor površnih sukenj v modernih barvah od gld. 9
do 16. Volnene obleke za dečke od 3 do 12 let od
gld. 2.50 do 9, od platna ali satena v raznih barvah
od gld. 1 do 5. Haveloki za moške in dečke po naj-
nižjih cenah. Hlače od moškega (alodjeva koža) za
delavce, izgotovljene v lastni predilnici na roko v
Korminu od gld. 1.30 do 2.
Lastna posebnost: črtane močne srajce za de-
lavce gld. 1.30. Velika zaloga snovij za moške na
meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovijo
z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah.

Zaloga vsakovrstnega pohištva.
Anton Breščak v Gorici, Gosposka
ulica št. 14 in ulica
Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh
slogov za vsak stan od najboljše izdelke. V
zalogi ima: podobe na platno in šipe, ogledala, žime
in platno, razne tapetarije itd. Daje tudi na obroke.

Zalogo vsakovrstnega jedilnega olja in kolo-
nialnega blaga na drobno in na de-
belo kakor tudi naročbe v okolico in na deželo
priporoča udani **Anton Černe**, v Trstu, ulica
Benvenuto št. 2.

trgovca z jedilnim
Konrad Jacopich blagom v Trstu,
Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-
nialnih, navadnega in najfinjšega olja, najfinjši
testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako
nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na de-
želo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Podplati so zastoj, ako vsakdo
rabi „Durator“ ter žnjim 3—4
tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več
in jih voda ne obrabi. Cena jedni škafliči z navo-
dilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mi-
rodolnicah, specijalnih prodajalnicah, trgovinah z
usnjem in obuvalom. Kjer se ga ne vdoči, naroči naj
se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem
zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Mi-
chajup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

(Kalist)
Operatèr kurjih oces, ima svoj ambulatorij v
Via Stadion 3. I. ki je odprt od 9 predp. do 6 pop.
ob nedeljah in praznikih do 4. pop. Izvršuje odstra-
nitev kurjih oces in zaraslih nohtov tudi v najbolj
kompliciranih slučajih na poseben način in brez
nikakoršnih bolečin. Cena za operacijo v ambulatoriju
1 krona, na domu 2 kroni.

Podpisani priporoča toplo slav.
slovenskemu občinstvu svoji zalogi
vsakovrstnega obuvala za gospe, gospode in otroke
in posebno za delavski stan, ki se nahajati v ulici
Riborgo št. 25, in v **Šklednju (Ščedni)** št. 188. (na
glavni cesti). Tudi sprejemam vsakovrstne naročbe po
meri in poprave. Bog in narod! **Peter Behar**,
čevljarški mojster.

15—17 let stara, iz dobre hiše
in z dobrimi spricvali se sprej-
me takoj v pekarno in sladničarno kot prodajalka.
Znanje italijanskega jezika ni neobhodno potrebno.
Prosilke naj se oglašijo pri upravi našega lista v ulici
Molin piccolo 3. II.

Vlajte nekoliko
A. Thierry-jevega balzama
na ščetko za zobe, da očistite dobro vaše zobovje ter da jih
ohranite pred pokvarjenjem in pomirite zobobol. —
Pristno se zeleno varnostno znamko „nuna“ in na ko-
vinski kapici (zamašku) vtisnjeno tvrdko: **Edino pristno**.
Prodaja se v mnogih lekarnah po pošti franko 12 malih ali
6 velikih stekl. 4 K. Steklenico na poskušnjo z navodilom upo-
rabe in izkazom zalog celega sveta pošilja po predplačilu
Čuvajte se ponarejanj in pazite na zeleno znamko „nuna“, ki je registrirana v vseh naprednih državah.
Neštevilno priznanih pism je na razpolago in dohajajo izdelovalcu vsaki dan.

Ivan Semulič
TRST - ul. Belvedere št. 33. - TRST
priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici
kakor tudi po deželi, svojo
bogato zalogo pohištva.
V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in druge vrste,
iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v
vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Ženitna ponudba.
Radi pomanjkanja poznanja se želi mlad, lep mož, prijetne zunajnosti, omikan, trgovec
in lastnik dolro evetoče trgovine v nekem glavnem mestu, tem potom seznaniti v svrhu
ženitve: s pridno, omikano, dobroščeno, domače vzgojeno, zalo gospico z doto.
Sprejemajo se samo resne ponudbe z natančno napovedjo značaja starišev in bivališča.
Hčerke trgovcev imajo prednost. Želi se znanje nemškega in slovenskega jezika, ter ve-
selje priženiti se k tovarniškemu podjetju.
Cenjene ponudbe s fotografijo, ki se diskretno vrne, naj se pošiljajo v zapečatenem zavitku
pod šifro: »Lep mož« na upravo »Edinosti« v Trst.

Julij Redersen
izdelovatelj zdravniških pasov in ortopedičnih
aparatur.
Trst. — Via del Torrente št. 858-3. — Trst.
(Nasproti „Isola Chiozza.“)
Kirurški instrumenti, ortopedični aparati,
modreči, umetne roke in noge, berglje, erna-
nični pasovi, elastični pasovi in nogovice,
suspensorji, elektroterapični aparati, aparati
za umetno dihanje ter predmeti za bolnike
Zaloga
predmetov z: kirurški zdravljenja, angleški
predmeti oči gumija in nepremočljivih snovij.

Podpisani si časti naznanjati slavnemu
občinstvu da je otvoril v **Via Scussa 1**,
gostilno „All'antica città dalmata“
s prodajo dalmatinskega vina iz
samega grozdja po 36 novč. za družine po
32 novč. liter.

Naj me slavno občinstvo blagovoli obi-
skati ali pa poslati po katerosikoli množino
in prepričalo se bode, da je vse to res, kar
zatrjuje podpisani t. j. da je njegovo vino
pristno.
Kdor pije to vino, se mu ni treba bati
glavobola in tudi ne bolezni v želodec marveč
se mu zdravje utrdi, zadobi moč in tudi
slast do jedi.

Spoštovanjem
Mate Kovačević.
NB. Na večji množine po posebnih cenah,

Ugodna prilika.
V ulici Nuova, nasproti lekarni
Zanetti se nahaja velik izbor
NAOČNIKOV
v jeklu, niklu, zlatem aluminiju in
srebru iz najslavnejših tovarn in pe-
riskopičnimi lečami od 25 novč. više.
Naočniki so zdravniško predpisani.
Moderne lornjete vdelane v žel-
vino kost, dalnogledi za kopno, za po-
morju in gledališče.
**Termometri za mrzlico, baro-
metri in povekševalne leče** po ugod-
nih cenah.
Sprejemajo se poprave.

Prodajalnica svečarne Zanchi
se je premestila z velikega trga
v ulico Riborgo št. 27
kjer ima v zalogi velik izbor sveč, veli-
kih sveč in torč od čebelnega
voska, kakor tudi I., II. in III. vrste po
nedosegljivih konkurenčnih cenah. — Zaloga
stearinskih sveč in mila prvih
tovarn po tovarniških cenah.

NB. Vklupuje se po zelo ugodnih cenah pristen
vosk, voščine in stearin kakor tudi ostanki po-
grebnih sveč.

JAKOB BAMBIČ
trgovec z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7. — Podružnica: Via Torrente 4.

Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalij,
vsakovrstnega olja, navadnega in najfinjšega.
— **Najfineje testenine**, po jako nizkih cenah,
ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja na-
ročeno blago tudi na deželo na debelo in
drobno. — Cenike razpošilja franko.
Priporoča se pri najsolidnejšem delu in
z zmernimi cenami.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 10 - GORICA - Vrtna ulica 10.
priporoča
pristna bela in črna vina iz vi-
pavskih, furlanskih, brskih, dal-
matinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po že-
leznici na vse kraje avstro-ogerske monarhije
v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo po-
šilja tudi uzorce.
Cene zmerne. Postrežba poštena.

Jakob Kosmerlj
— TRST —
ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.
— TRGOVINA —
jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.
Izbir raznih vin in likerjev.
Imam tudi filijalko v alici **Bastione št. 2**,
nasproti ženskemu liceju.
Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši
Jakob Kosmerlj.
Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Da izpodrinem ceneno bazarsko ali semenjsko
blago, mi je ena bajvečjih švicarskih tovarn za ure
naložila prodajanje teh-le ur in biserjev, skoro
zastonj v svrhu reklame, da popularizirajo njene
izdelke, dokler ne zmanjka zaloge.

Vsaki uri dodam kot
darilo 1 futral od
usnja in 1 novoiz-
najdeno žepno po-
manjševalno ogleda-
lo v minljaturni.

Gld. 2-10
stane prava srebrna remontoir-žepna ura
od niklja s francosko verižico in
etvijem.
Gld. 4-20
stane prava srebrna remontoir-žepna ura
posrebr. angl. verižico in etvijem.
Gld. 4-70
stane prava srebrna rem. ura za dame s
posrebrneno agnelško verižico in
etvijem.
Gld. 11.
stane pristna 14. karatna rem. zlata žepna
ura s krasno škaflijo od atlasa in
elegančno verižico.

Vsaki uri priložim listek o 3-letni garanciji
Da se vsakdo lahko brez rizika prepriča o solidnosti
blaga, sprejemam, kar bi ne ugajalo, tekom 8 dni
nazaj ter povrnem denar franko.

— Slični oglasi so le ponarejanja. —
Pošilja se proti povzetju ali pa po dopostanem denarju.

E. HOLZER
dobavljač zveze c. kr. avstr. drž.
uradnikov itd.

tvorniška zaloga ur in žlahtnega kamenja en gros.
KRAKOV, Stradom 18 (Avstrija).
Bogato ilustrirani ceniki ur in zlatenine gratis in franko.
Agenti se iščejo.

Gostilna
Dominik Ravalico
TRST. — Ulica Ghega št. 7. — TRST.

Velik izbor vin vseh prvih vrst: vino Teran,
Istrsko, Opolo, Vis, najfinjša vina v bu-
teljkah, pivo prvega reda.

Domača kuhinja, jedi gotove vsako uro.
Sprejemajo se aboniranja na obed in večerjo,
tudi se sprejemajo naročbe na dom s točno
postrežbo.

V zalogi moje tvrdke
Schiwitz & Comp.
v Trstu, ulica Zonta št. 5

se dobivajo stroji vsake vrste in vse
tehnične priprave iz najboljših tovarn
in po nizkih cenah. Posebno pa pri-
poroča sedaj moje

škopilnice proti peronospori,
pripoznane kakor najboljši: po 18 K
po pošti franko 20 K. V zalogi se
nahajajo tudi škopolnice vseh drugih vrst.
Živic, inženjer.

Važno oznanilo!
Podpisani smatra si v dolžnost javiti, da se
VINA iz VISA, KASTELOV pri SPLITU, ISTRE
in BELA VINA iz VISA, ki se prodajajo v njegovih
zalogi, analizovana in stavljen pod stalno kontrolo
zavoda za kemično analiziranje, ovlaščenega od c. kr.
avstrijskega ministerstva. Zato se stavlja na vse sode
in boteljke kontrolna in garancijska znamka št. 137.
To določbo je izdalo visoko c. kr. notranje mini-
sterstvo radi pregotega kvarjanja vina, ki stavlja v
resno nevarnost ljudstvo.
Kdor si torej vkupi vino v moji zalogi, je
gotov, da se v njem ne nahaja drugih snovij, nego
da je vino čisto in naravno, da se sme z mirno vestjo
dajati bolnikom in konvalescentom, kar analizacijski
zavod stavlja pod svoje varstvo samo ona vina, ki
so čista in imajo vso potrebno vsebino, ki jo morajo
imeti najfinjša vina.

C E N E:
Istrski teran liter po 32 novč.,
Vino iz Kastelov pri Splitu 34 „
Vino iz VISA 34 „
Vino Opolo 38 „
Belo vino iz VISA 40 „
Zahtevajte vselej jamstveno znamko.
Josip Tami
ulica Legna št. 6 (Dvorišče)

Podpisani naznanjam slavnemu občin-
stvu, da kdor vkupi pri meni

gumijeve trakove
„EXCELSIOR“
(z varnostno znamko)

temu jamčim, da isti vstrajajo pri cep-
ljenju ameriških trt, ukljub dežju
in soncu, 14 dni.

Kdor jih pofrebuje, naj jih pi-
smeno naroči pri
FRANU MEDENU, trgovcu
v Sv. Križu pri Trstu.